

- (St. Andreu de Ll. 89); *vostè anava enallà* (Cervelló 101); *Portava les olives enallà* (Cervelló 109).
- ENAQUÍ* *adv.* Aquí: *I ells s'estan enaqui* (Maçanet de C. 18); *Tots els articles que es mengen enaqui* (Llançà 21); *Enaqui els cremaven una mica* (Llançà 22); *questa cavorca enaqui* (Planoles 28); *enaqui hei fan un forat* (Planoles 28); *no ve la barca a portar el peix enaqui* (Roses 39); *i, quan hi via enaqui que aquell llum veia ... veia peix* (Roses 40); *enaqui no es fa de cap més manera* (Banyoles 48); *hi ha vegades enaqui, anem aquí a la muntanya d'aquí* (Cànoves 75); *Enaqui n'hi havia hagut un* (Cervelló 106); *i deixi enaqui damunt* (l'Alguer 151).
- ENDÛ V. ENDUR.
- ENDUR *v. pron.* Infinitiu: *el vent no se la pugui endû-la* (Maçanet de C. 18).
- ENENLLÀ *adv.* Allà: *es missatges [...] qui vien fet s'any enenllà* (Ciutadella 138).
- ENFERMEDAT *f.* Malaltia: *poria tenir una altra enfermedat* (Santanyí 133).
- ENFOSQUES *f. pl.* **les enfosques** *loc. adv.* A les fosques: *les ballen [les corrandes] les enfosques* (Oix 35); *les ballaven [les corrandes] les enfosques / la mestressa i el cabrer* (Oix 35); *les ballaven [les corrandes] les enfosques / la criada i el pastor* (Oix 35).
- ENGANY *m.* Irregularitat en la enterrada o capa de terra que cobreix la carbonera: *una enterrada a tot volt, però igualada perquè no hi hagi enganys* (Oix 36).
- ENEGÀ V. ENEGAR.
- ENEGAR *v.* Infinitiu: *obrir la porta i enegâ-les* (Sta. M. de Corcó 52).
- ENGRASSÀ V. ENGRASSAR.
- ENGRASSAR *v.* Greixar. Infinitiu: *untar, engrassâ 'ls* (Avià 51).
- ENGRÉ* *m.* Adob: *i ambe menos engré i menos fems* (Jóc 4).
- ENIMORAR *v. pron.* Enamorar-se. Present I.: *fan un vespre enganxat amb una planta allà ontà s'enimoren* (St. Pere de R. 115).
- ENIMOREN V. ENIMORAR.
- ENLLAVÒ *adv.* Llavors, aleshores: *enllavò després s'heu treien es plat des* (St. Josep de sa T. 148).
- ENRADERE *adv.* Darrere: *busca enradere* (Llívia 6); *llavòrens la noia havia de buscar enradere* (Llívia 6).
- ENREIA V. ENRIURE.
- ENRIURE *v. pron.* Riure's. Imperfet I.: *sa gent se n'enreia* (St. Josep de sa T. 145).
- ENROSSEGAR *v. pron.* Endur-se, emportar-se. Perfet perifràstic: *lo que van robar / s'ho van enrossegar* (Salses 1).
- ENS.E *pron.* Ens: **ens.e** *llevàvem [...] a la una de la nit* (Oix 33); *ja ens.e retirem* (Castellar de n'Hug 37); *però no ens.e la vàrem pas menjar* (St. Privat d'en Bas 46).
- ENSEGUIDA *adv.* De seguida: *s'aixecava enseguida* (St. Josep de sa T. 145).
- ENSENYÀ V. ENSENYAR.
- ENSENYAR *v.* Infinitiu: *i cap a casa, per ensenyâ-la* (St. Privat d'en Bas 46); *només per ensenyâ-la* (St. Privat d'en Bas 46).
- ENSULFATA V. ENSULFATAR.
- ENSULFATAR *v.* Sulfatar. Infinitiu: *aquest mildiu es pot curar, diguéssim, a base d'ensulfatar* (St. Jaume dels Domenys 111); *el raguim, si ataca el mildiu, doncs s'ha d'ensulfatar més* (St. Jaume dels Domenys 111). Present I.: *si ja és un any de ... de mildiu, s'ensulfata* (St. Jaume dels Domenys 111).

- ENTERA V. ENTERAR.
- ENTERAR *v. pron.* Assabentar. Participi: *ademés, estam enterats* (Alaró 122); Present I.: *perquè es caçador s'entera de tot* (Alaró 122).
- ENTERAT V. ENTERAR.
- ENTERRADA* *f.* Capa de terra que cobreix la carbonera per evitar que la llenya es cremi massa de pressa. Participi: *amb unes paneres expressos i una enterrada a tot volt* (Oix 36).
- ENTERRAR* *v.* Cobrir la carbonera amb una capa de terra per evitar que la llenya es cremi massa de pressa. Participi: *i després, con és enterrat* (Oix 36).
- ENTERRAT* V. ENTERRAR.
- ENTERRO *m.* Enterrament: *l'endemà passat fan un enterro* (Maçanet de C. 16).
- ENTONCES *adv.* Aleshores: **Entonces** *mos n'anàrem allà* (St. Josep de sa T. 145); **Entonces** *via de ... de sortir i tornar entrar* (St. Josep de sa T. 145); **entonces**, *si éreu quatre i començàveu a les vuit* (St. Josep de sa T. 145); **entonces** *eee s'al'lota deixava de convidar es altres* (St. Josep de sa T. 145); **entonces** *eee tu hi naves a festejar* (St. Josep de sa T. 145); **Entonces**, *deies*: —«Carai, ja m'ha fotut aquesta!» (St. Josep de sa T. 145).
- ENTRAR *v.* Imperatiu: *sa majora deia: «Entrau!»* (St. Josep de sa T. 145); *Hala, entrau!* (St. Josep de sa T. 145).
- ENTRAU V. ENTRAR.
- ENTREGAR *v.* Lliurar. Present I.: «*Aquí us l'entrego, Joan*» (St. Andreu de Ll. 86); «*Aquí us l'entrego, Pere*» (St. Andreu de Ll. 86); «*Aquí us l'entrego, Joan, que cureu aquest infant*» (St. Andreu de Ll. 86).
- ENTREGO V. ENTREGAR.
- ENTREtenir* *v.* Cuidar. Infinitiu: *hi cal un munt de suenys per l'entretenir* (Jóc 4).
- ENTREVEI *m.* Entrevi, mesenteri: *i treure tots els ... els entreveis, que se'n deia* (Moià 68).
- ENVISAJAR* *v.* Intentar, tractar de. Infinitiu: *o but de calques mesos podien envisajar d'ho [...] melanjar* (Estagell 2).
- ERA V. ÈSSER.
- ÉRETS V. ÈSSER.
- ES₁ *art. m.* El: **Es** *porc es socarrima* (Begur 58).
- ES₂ *art. pl.* Els: **es** *peus sus la penya* (Salses 1); **Es** *mariners* (Begur 59).
- ESBRIGAR *v. pron.* Afanyar-se, apressar-se. Imperatiu: «*No, no, no, esbriga't, esbriga-te*» (l'Alguer 151).
- ESCAMPI* *m.* Escamarlà, *Nephrops norvegicus*: *se pot pescar l'escampi, [...] merlutso* (l'Alguer 152).
- ESCARNA V. ESCARNAR.
- ESCARNADOR *m.* Persona que descarna: *l'escarnador, el ... el matador que escarna* (Moià 69).
- ESCARNAR *v.* Descarnar, treure la carn. Present I.: *l'escarnador, el ... el matador que escarna* (Moià 69).
- ESCLATA V. ESCLATAR.
- ESCLATAR *v. pron.* Present I.: **s'esclata** *i [...] s'asseca* (Santanyí 133); *unes s'esclaten de per elles mateixes* (Santanyí 133).
- ESCLATEN V. ESCLATAR.
- ESCOFANT V. ESCOFAR.
- ESCOFAR *v.* Escalfar. Gerundi: *l'aiga [...] l'anàvem tornant fent escofant* (Sta. Eulàlia de R. 61).
- ESCOFI *m.* Cofi: *En deien escofins* (St. Pere de R. 114).